

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Designs and Methods)

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงในเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจ โดยมี “ครู” เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ในการนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 23 โรงเรียน จำนวนครูทั้งสิ้น 2,260 คน ประจำปีการศึกษา 2539

สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากกลุ่มครูที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการบริหารโรงเรียน และครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 23 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน ตามรายละเอียดดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนทั้งหมด	8	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนทั้งหมด	7	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งหมด	8	โรงเรียน

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน จำนวน 385 คน และครูทำหน้าที่เป็นกรรมการบริหารโรงเรียนจำนวน 115 คน รวม 500 คน ตามรายละเอียดดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 32 คน โดยแบ่งเป็นกรรมการบริหารโรงเรียน 5 คน ครูผู้ปฏิบัติการ 17 คน

โรงเรียนขนาดกลาง ใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 20 คน โดยแบ่งเป็นกรรมการบริหารโรงเรียน 5 คน ครูผู้ปฏิบัติการ 15 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 8 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มขนาดเล็กที่มีนักเรียนใกล้เคียงกับโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ สหบำรุงวิทยา เยนเอสเอ็มโมเรียล สุวิวงศ์ และสีบนที่ธรรม จัดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 16 คน เป็นกรรมการบริหารจำนวน 5 คน และครูปฏิบัติหน้าการสอนจำนวน 11 คน กลุ่มขนาดเล็กอีกจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ สว่างวิทยา สัจจวิทยา บำรุงวิทยา และสหคริสเตียน จัดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 10 คน เป็นกรรมการบริหารจำนวน 5 คน และครูปฏิบัติการสอนจำนวน 5 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยระบุให้เป็นกรรมการบริหาร โรงเรียนละ 5 คน ส่วนครูผู้ปฏิบัติการสอนใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม เพื่อเลือกครูเป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการทำวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระยะเวลาทำงาน ประสบการณ์ทำงาน การศึกษารายได้และตำแหน่งหน้าที่ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ตอบโดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองตามแนวความคิดทฤษฎีของเฮอส์เบิร์ก (Frederick Herzberg) Two Factors ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากนั้นได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach กับโรงเรียนเชียงใหม่ คริสเตียน ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 62 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.93

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ตัวเลือก ลักษณะข้อความมี 2 ชนิด คือ ชนิดแรกเป็นข้อความมีผลในทางบวก (-) ต่อความพึงพอใจ ส่วนชนิดที่สองเป็นข้อความที่มีผลในทางลบ (-) ต่อความพึงพอใจทั้งหมด (ข้อที่อยู่ในวงเล็บหมายถึง ข้อที่มีข้อความที่มีผลในทางลบ)

ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) ได้แก่

1. ความสำเร็จของงาน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ (1) และ 14
2. การยอมรับนับถือ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อที่ 5, 15 และ (25)
3. ความก้าวหน้าในงาน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อที่ (8), 17 และ 27
4. สภาพของงาน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ คือข้อที่ 6, 16 และ (26)
5. ความรับผิดชอบ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ คือข้อที่ (2) และ 7

ปัจจัยบำรุงรักษา (Maintenance or Hygiene Factors) ได้แก่

1. เงินเดือน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ คือข้อที่ 28, 29, (30), 31, 43, 44, (45), (54), (56) และ (57)
2. ตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ คือข้อที่ 3, (19), (22), (64) และ (65)
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ คือข้อที่ 32, (33), 35, (36), (47), 49, 55, 58, (60) และ (61)
4. ฐานะอาชีพ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ คือข้อที่ (4), 9 และ 48
5. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ คือข้อที่ 10, (18), (34), 37, และ (46)
6. เทคนิคการนิเทศ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ คือข้อที่ (11), (12), 20, 50 และ 51
7. นโยบายและการบริหาร ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ (23), 53, 62, และ (63)

8. สภาพที่ทำงาน ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 7 ข้อ คือข้อที่ (21), (38), 39, 40, 41, (52) และ 59
9. ความมั่นคงของงาน ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ คือ ข้อที่ (13), 14, (42) และ 66
10. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีคำถามเดียว คือ ข้อที่ 67

เกณฑ์ในการประเมิน

เนื่องจากคำถามตอนที่ 2 นี้เป็นคำถามที่มีลักษณะข้อความมีผลทางบวก และทางลบ ต่อความพึงพอใจ จึงกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ข้อความที่มีผลในทางบวก (+)

คำตอบระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 5
คำตอบระดับความคิดเห็น	มาก	มีค่าคะแนนเป็น 4
คำตอบระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	มีค่าคะแนนเป็น 3
คำตอบระดับความคิดเห็น	น้อย	มีค่าคะแนนเป็น 2
คำตอบระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 1

ข้อความที่มีผลในทางลบ (-)

คำตอบระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 1
คำตอบระดับความคิดเห็น	มาก	มีค่าคะแนนเป็น 2
คำตอบระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	มีค่าคะแนนเป็น 3
คำตอบระดับความคิดเห็น	น้อย	มีค่าคะแนนเป็น 4
คำตอบระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีจำนวน 3 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามต่อผู้อำนวยการกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย และผู้บริหารโรงเรียนมูลนิธิฯ ทุกโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถาม อีกทั้งมีหนังสือชี้แจง แก่ผู้ตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้บริการสื่อสารทางไปรษณีย์

ในการส่งและรับแบบสอบถามส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ส่ง และรับแบบสอบถามด้วยตัวเอง มีการติดตามโดยใช้โทรศัพท์ และโทรศัพท์ เพื่อความมั่นใจ ส่งจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 500 ฉบับ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปีการศึกษา 2539

ขนาดโรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด	ชื่อโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม		
			ส่ง	รับคืน	ร้อยละ
ใหญ่	228	กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	32	29	90.63
ใหญ่	138	อรุณประดิษฐ์	32	28	87.50
ใหญ่	212	วัฒนาวิทยาลัย	32	29	90.63
ใหญ่	247	ดาราวิทยาลัย	32	30	93.75
ใหญ่	287	ปรีณส์รอยเอเลวิทยาลัย	32	25	78.13
ใหญ่	160	เชียงรายวิทยาคม	32	29	90.63
ใหญ่	166	ศรีธรรมราชศึกษา	32	30	93.75
ใหญ่	137	รังษีวิทยา	32	30	93.75
กลาง	80	วิชชานารี	20	20	100.00
กลาง	60	เคนเน็ตแม็คเคนซี	20	20	100.00
กลาง	61	เจริญราษฎร์	20	20	100.00
กลาง	55	ผดุงราษฎร์	20	19	95.00
กลาง	68	ปานคริสเตียน	20	20	100.00
กลาง	50	ตรังคริสเตียน	20	20	100.00
กลาง	68	อุดรคริสเตียน	20	18	90.00
เล็ก	50	สหบำรุง	16	16	100.00
เล็ก	37	เยนเฮล์เม็มไมเรียล	16	9	56.25
เล็ก	30	สุริยวงศ์	16	15	93.75
เล็ก	22	สีบนที่ธรรม	16	10	62.50
เล็ก	16	สว่างวิทยา	10	10	100.00
เล็ก	29	สัจจวิทยา	10	10	100.00
เล็ก	41	บำรุงวิทยา	10	10	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	จำนวนครู ทั้งหมด	ชื่อโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถาม		
			ส่ง	รับคืน	ร้อยละ
เล็ก	18	สหคริสเตียน	10	9	90.00
	รวม	2,260 คน	500	456	91.20

แหล่งที่มา กองการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ปีการศึกษา 2539

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งกลับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถาม
2. แยกแบบสอบถามตามรหัสของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด
4. ให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์
5. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จ

รูป SPSS - PC (Statistical Package for Social Science) มีขั้นตอนดังนี้

- 5.1 วิเคราะห์หาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นร้อยละ
- 5.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (MEAN) และค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อสรุปตัวแปรว่า มีความคิดเห็นอย่างไร ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่เล็ก กลาง และใหญ่

5.3 เพื่อที่จะหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยที่แท้จริง คือปัจจัยใด โดยใช้วิธีหาแบบ
Regression Analysis